

EUROPE

WHO-vizsgálat: a dohányzási tilalom nem csökkenti a kereskedelmi forgalmat

Sajtóközlemény

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) az április 26-i nemdohányzók védelméről szóló parlamenti zárószavazás kapcsán ismételten kiemeli, hogy a tervezett intézkedés eredményeként Magyarország jelentős mértékben csökkentheti a dohányzás világméretű lakosságra gyakorolt súlyosan káros népegészségügyi és gazdasági következményeit. Minden elérhető bizonyíték azt mutatja, hogy zárt légtérben az emberek dohányfüst-expozíció elleni védelmének egyetlen módja a 100%-os dohányfüstmentes környezet törvényi előírása, bármilyen kivétel nélkül. A WHO szeretné hangsúlyozni, hogy a rendelkezésre álló tudományos vizsgálatok nem támasztják alá a negatív kereskedelmi és gazdasági következményeket előrevetítő állításokat, és ebben a kérdésben továbbra is alapvető fontosságú a tudományos, hiteles és bizonyítékokon alapuló megállapításokra támaszkodni szemben a torzított statisztikákkal, melyekre anyagilag érdekelt körök hivatkozhatnak. A WHO Dohányzás-ellenőrzési Keretegyezménye dohányfüst-expozíció elleni védelemről szóló 8. cikkének végrehajtására vonatkozó irányelvei szerint a dohányfüst-expozíciónak nincs biztonságos szintje és tudományos bizonyítékok állnak rendelkezésre annak alátámasztására, hogy a műszaki megoldások nem jelentenek megoldást.

Több mint 100 vizsgálat eredményeinek nemzetközi áttekintése alapján megállapítható, hogy a dohányfüstmentes szabályozás bevezetésének semleges vagy pozitív gazdasági hatása van. Eddig 48 országban vizsgálták meg a dohányzási tilalom hatását és sehol nem csökkent a kereskedelmi forgalom, az egyetlen kivétel Írország volt, de ott a dohányzási tilalom bevezetése egybeesett a sör adójának felemelésével. Bár átmenetileg csökkent Írországban emiatt az éttermek és bárók és foglalkoztatottainak száma, nőtt viszont a forgalmuk, ugyanakkor Írország ÁFA és jövedéki adó bevételeire nem volt hatással a dohányzást tiltó törvény, azok továbbra is folyamatosan növekedtek. Spanyolországban már egy hónappal az idén januárban bevezetett törvény után a vendéglátóiparban foglalkoztatottak száma 0,2%-kal növekedett az előző év ugyanazon időszakához képest. Eredmények azt mutatják, hogy a dohányfüstmentes szabályozások nem hatnak az éttermek bevételére közvetlenül vagy a privát fogyasztás részeként még akkor sem, ha az adott ország zord klímájáról ismeretes, mint például Norvégiában, ahol a vendéglátóipar által befizetett ÁFA 5%-kal nőtt a tilalom bevezetését követő első 16 hónapban, és az éttermek forgalma 6%-kal növekedett. Amikor Törökország a globális gazdasági válság közepette dohányfüstmentessé vált, a vendéglátóipari munkahelyek bevétele 5,2%-kal nőtt és 2009-ben a vendéglátóipari létesítmények által befizetett ÁFA is több mint 20%-kal nőtt, míg az ország GNP-je 3,3%-kal csökkent. Ezzel párhuzamosan a vendéglátóipari helyek száma a 2008. évi 931,531-ről 974.429-re nőtt 2010 decemberére a török Pénzügyminisztérium jelentése szerint.

Ezeken felül jelentős egészségügyi költségmegtakarítás érhető el a dohányzók arányának csökkenése következtében. A WHO az EU és Világbank adatai szerint csak Európában a dohányzás miatti közvetlen és közvetett költségek éves szinten 98–130 milliárd eurót tesznek ki (a GDP 1–1,3%-át) és a dohányzásra visszavezethető közvetlen és közvetett kiadások minden országban 2x-8x akkora, mint a dohánytermékekből származó ÁFA, jövedéki és egyéb adó bevételek. Magyarországon ez a költség relatíve még magasabb: a GDP 1,7%-a. Az egészségnyereség mellett az egészségügyi kiadások megtakarítása rendkívüli jelentőségű

olyan időkben, amikor az állam egészségügyi költségvetése korlátozott. Ezek a megtakarítások nagyon hamar megjelennek.

Szemben a dohányzás következtében az egészségügyre nehezedő hatalmas költségteherrel, a dohányzásellenes szabályozásnak a lakosság egészségére gyakorolt hatása látványos eredményeket mutat mind mértéke, mind pedig alacsony költsége tekintetében. A szakirodalom megállapítása szerint már néhány hónappal a dohányfüst-expozíció ellenes törvények bevezetése után a szívinfarktus miatti kórházi esetek száma 15–30%-kal csökken, Az asztma és más légzőrendszeri betegségek száma szintén jelentősen csökken a törvény életbe lépése után. A költségeknél is fontosabb azonban a dohányfüst-expozíció elleni védelem törvényi szabályozásának pozitív hatása a lakosság egészségi állapotára. Az embereknek hosszabb, produktívabb és magasabb minőségű életre lesz kilátásuk és ezeknek az egészségügyi nyereségeknek önmagukban hatalmas értékük van a megmentett életeteket és az elkerült szenvedéseket tekintve. Magyarországon évente 30 ezer fő idő előtti, korai haláláért felelős a dohányzás, valamint évente 2300 ember hal meg a passzív dohányzásra visszavezethető betegségek következtében. Egyes tanulmányok szerint a passzív dohányzás a nemdohányzók körében a szív-érrendszeri betegségek kockázatát 60%-al növeli, valamint sajnos Magyarországon a 13-16 éves fiatalok közel fele passzív dohányfüstnek van kitéve otthonában.

A dohányfüstmentes szabályozás fokozatosan nyer teret világszerte, mert pozitív hatásait a lakosság is észleli. Ennek legnyilvánvalóbb bizonyítéka az a tény, hogy ezeket a törvényeket, miután hatályba léptek, még a dohányosok többsége is támogatja, mint azt több ország példája is igazolja. Egy közelmúltbeli magyarországi felmérés szerint a lakosság több mint 80%-a támogatná a dohányfüstmentes szabályozást. Ráadásul a magyar lakosság 21%-a gyakrabban látogatná a vendéglátóipari szektort, potenciálisan több bevételt hozva az iparágnak.

Nem kétséges, hogy a dohányzás átfogó ellenőrzése, beleértve a zárt légtérre vonatkozó teljes dohányzási tilalmat, egyike a legfontosabb népegészségügyi jogszabályoknak, amelyeket kormányok hozhatnak. Az államnak hatásos eszközök állnak rendelkezésére, melyeket átfogóan kell alkalmazni. A dohányfüstmentes törvényi szabályozás és a dohány jövedéki adójának emelése együttesen minden olyan országban, ahol alkalmazták, azt eredményezte, hogy a nemzeti jövedelem vagy változatlan maradt, vagy éppenséggel nőtt akkor is, ha a fogyasztás csökkent. Hazánkban már korábban elkezdődött a cigaretta fogyasztásának csökkenése, hiszen a KSH, a NAV és közvélemény kutató intézetek tanulmányai szerint amíg tíz évvel ezelőtt 25-26 milliárd szál cigaretta fogyott Magyarországon, tavaly már csak 14,2 milliárd.

A népesség csökkenésének megállítása, a lakosság egészségi állapotának javítása, és a dohányzásból származó gazdasági kár enyhítése céljából meghozott intézkedések egyik kiemelkedően fontos állomása lesz a parlamentben a törvénytervezet változtatások nélküli, jelenlegi formájában történő elfogadása.

Kapcsolat, további információ:

WHO Magyarországi Iroda

Email: whohun@euro.who.int

Telefon: 328-6080, 06-70-380-3445.

A dohányzás korlátozásának népegészségügyi és gazdasági hatásairól szóló nemzetközi összefoglaló táblázat innen letölthető:

http://www.fokuszpont.dohanyzasvisszaszoritasa.hu/sites/default/files/legjobb_gyakorlatok_es_hatasuk_dohany_expozicio_ellen.pdf